

T.C.
ERZİNCAN BİNALI YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

OKUL DIŞI ÖĞRENME ETKİNLİĞİ OLARAK PROF. DR. ALİ DEMİRSOY DOĞA
MÜZESİNE YAPILAN GEZİ HAKKINDA 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
GÖRÜŞLERİ

Nevriye DEMİRCİ

Danışman: Prof. Dr. Güldem DÖNEL AKGÜL

TEZ JÜRİ ÜYELERİ

Prof. Dr. Adı SOYADI

Prof. Dr. Adı SOYADI

Prof. Dr. Adı SOYADI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ERZİNCAN, 2025

© 2025 [Nevriye DEMİRCİ]. Tüm hakları saklıdır.

Kabul ve Onay Sayfası

Prof. Dr. Güldem DÖNEL AKGÜL danışmanlığında, Nevriye DEMİRCİ tarafından hazırlanan bu çalışma tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans olarak kabul oybirliği/oy çokluğu (.../...) ile kabul edilmiştir.

Başkan	:	Unvan Ad SOYAD	İmza:
Üye	:	Unvan Ad SOYAD	İmza:
Üye	:	Unvan Ad SOYAD	İmza:
Üye	:	Unvan Ad SOYAD	İmza:
Üye	:	Unvan Ad SOYAD	İmza:

Yukarıdaki Yüksek Lisans/Doktora Tezi Enstitü Yönetim Kurulunun / / 20.... tarih ve/..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Doç. Dr. Kemal Volkan ÖZDOKUR
Enstitü Müdür V.

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaklardan yapılan bildirişlerin, şekil ve tabloların kaynak olarak kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

Bilimsel Etiğe Uygunluk Sayfası

“Okul Dışı Öğrenme Etkinliği Olarak Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Müzesine Yapılan Gezi Hakkında 8. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri” isimli “Yüksek Lisans” tezim tarafımca intihal tespit programı ile incelenmiştir. Buna göre tezimde bilimsel etik ihlali ve intihal olarak nitelendirilebilecek herhangi bir durum olmadığını taahhüt ederim.

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir biçimde elde edildiğini; aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi beyan ederim./..../20.... (Tez savunma sınavı tarihi yazılmalıdır.)

(İmza)

Nevriye DEMİRCİ

ÖZET

OKUL DIŞI ÖĞRENME ETKİNLİĞİ OLARAK PROF. DR. ALİ DEMİRSOY DOĞA MÜZESİNE YAPILAN GEZİ HAKKINDA 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Nevriye DEMİRÇİ

**Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,
Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı
Danışman: Prof. Dr. Güldem DÖNEL AKGÜL
2025, 61 sayfa**

Yapılan çalışmada 8.sınıf öğrencilerinin Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesi hakkındaki görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgu bilim) deseni kullanılmıştır. Çalışma grubu, amaçlı örneklem yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışmanın örneklemini Erzincan ili Kemaliye ilçesinde 2024-2025 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 18 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak sekiz açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimsel ve içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışma kapsamında 8. Sınıf öğrencileri Erzincan ili Kemaliye ilçe merkezinde bulunan Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesine götürülmüştür. Gezi sonrası öğrencilere araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme soruları verilmiştir ve yazılı olarak cevaplamaları istenmiştir. Yapılan müze gezisi sonucunda öğrencilerin büyük kısmının daha önce okul dışı öğrenme ortamlarına katılmadığı ve bu ortamlarda ders işlemediği görülmüştür. Öğrencilerin yarısı müze kavramını tarihi eserler, geçmişten kalan malzemelerin bulunduğu alanlar şeklinde tanımlamışlardır. Doğa tarihi müzesi kavramını hakkında öğrencilerin büyük bir kısmının bilgi sahibi olduğu görülmüştür. Doğa tarihi müzesini öğrenciler doğada bulunan hayvanların ve bitkilerin bulunup sergilendiği yer, doğa tarihi hakkında bilgi veren müze, doğayla ilgili fosillerin bulunduğu yer şeklinde ifade etmişlerdir. Müze gezisi öncesi duygu ve düşünceleri incelendiğinde heyecanlı hissettiklerini ve mutlu olduklarını belirtilmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun Anadolu parsı derisi dikkatini çekmiştir. Öğrencilerin büyük bir kısmı Anadolu parsı derisini ilk defa gördüklerini ifade ederken bir kısmı ise fil iskeletini ilk defa gördüklerini belirtmişlerdir. Gerçekleştirilen okul dışı etkinliğin fen bilimleri ile

bağlantısı canlılar konusu, hayvanlar konusu, biyolojik çeşitlilik, hayvan anatomisi ile bağlantılı olduğu en fazla verilen cevaplar arasındadır. Okul dışı farklı etkinliklere katılma istekleri incelendiğinde öğrencilerin çoğunluğunun farklı müzelere gitmek ve fosil aramak olduğu görölmüştür.

Anahtar Kelimeler: okul dışı öğrenme ortamı, sekizinci sınıf öğrencileri, müze

ABSTRACT

PROF. DR. ALİ DEMİRSOY NATURE AS AN OUT-OF-SCHOOL LEARNING ACTIVITY THE OPINIONS OF 8TH GRADE STUDENTS ABOUT THE TRIP TO THE MUSEUM

Nevriye DEMİRÇİ

**Master's Thesis, Erzincan Binali Yıldırım University, Institute of Science and
Technology, Department of Mathematics and Science Education**

Advisor: Prof. Dr. Güldem DÖNEL AKGÜL

2025, 61 pages

In this study, it was aimed to get the opinions of 8th grade students about Prof. Dr. Ali Demirsoy Natural History Museum. In this study, phenomenology (phenomenology) design, one of the qualitative research methods, was used. The study group was determined by criterion sampling method, which is one of the purposeful sampling methods. The sample of the study consisted of 18 8th grade students studying in Kemaliye district of Erzincan province in the 2024-2025 academic year. An interview form consisting of eight open-ended questions was used as a data collection tool. Descriptive and content analysis techniques were used to analyse the research data. Within the scope of the study, 8th grade students were taken to Prof. Dr. Ali Demirsoy Natural History Museum in Kemaliye district of Erzincan province. After the trip, the interview questions prepared by the researchers were given to the students and they were asked to answer in writing. As a result of the museum trip, it was seen that most of the students had not participated in out-of-school learning environments before and had not taught in these environments. Half of the students defined the concept of museum as historical artefacts, areas where materials from the past are found. It was seen that most of the students had knowledge about the concept of natural history museum. The students defined the natural history museum as a place where animals and plants found in nature are found and exhibited, a museum that provides information about natural history, and a place where fossils related to nature are found. When their feelings and thoughts before the museum trip were analysed, it was stated that they felt excited and happy. Anatolian leopard skin attracted the attention of the majority of the students. While most of the students stated that they saw the skin of the Anatolian parsis for the first time, some of them stated that they saw the elephant

skeleton for the first time. The connection of the out-of-school activity with science is related to the subject of living things, animals, biological diversity, animal anatomy. When the willingness to participate in different out-of-school activities was analysed, it was seen that the majority of the students wanted to go to different museums and search for fossils.

Keywords: out-of-school learning environment, eighth grade students, museum

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tez çalışmamda bilgilerini ve tecrübelerini benimle paylaşan, bana yol gösteren, her konuda destek olan ve başarabileceğime en baştan inanan saygıdeğer danışmanım Prof. Dr. Güldem DÖNEL AKGÜL' e,

Ders döneminde benimle bilgi ve tecrübelerini paylaşan değerli hocalarıma,

Tez uygulama sürecinde bana yardımcı olan Kemaliye İlçe Milli Eğitim Müdürü, Okul Müdürü, müze görevlisi, müze gezisinde bize eşlik eden öğretmen arkadaşşıma ve çalışmaya katılan öğrencilere teşekkür ederim.

Yüksek lisans tez dönemimde her ihtiyacımda yanımda olan, başaracağıma inanan, tez uygulama aşamasında büyük emeği olan ve hayattaki en büyük destekçim değerli eşim Müjdat DEMİRCİ'ye,

Ve varlığı ile beni motive eden canım kızım Bilge DEMİRCİ 'ye çok teşekkür ederim.

Nevriye DEMİRCİ

Nisan, 2025

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı	1
1.2. Araştırmanın Önemi	2
1.3. Varsayımlar	2
1.4. Sınırlılıklar	2
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ÇALIŞMALAR	3
2.1. Kuramsal Temeller	3
2.1.1. Fen öğretimi	3
2.1.2. Fen öğretimi ve günlük hayat	3
2.1.3. Fen öğretimi ve okul dışı öğrenme ortamı	3
2.1.4. Fen öğretimi ve okul dışı öğrenme ortamları çeşitleri	4
2.1.5. Doğal müzeler	4
2.1.6. Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesi	6
2.2. Kaynak Özetleri	7
3. YÖNTEM	16
3.1. Araştırmanın Modeli	16
3.2. Çalışma Grubu	16
3.3. Veri Toplama Aracı	16
3.4. Verilerin Toplanması	17
3.5. Verilerin Analizi	17
4. BULGULAR	18
4.1. Okul Dışı Öğrenme Ortamında Ders işleme Durumu	18
4.2. Müze Kavramına İlişkin Bulgular	19
4.3. Doğa Tarihi Müzesi Kavramı	20
4.4. Müze Gezisi Öncesi Duygu ve Düşünceleri	21

4.5. Müze Gezisi Esnasında Dikkat Çeken Canlılar	22
4.6. Müzede İlk Defa Görülen Canlılar.....	23
4.7. Gerçekleştirilen Okul Dışı Etkinliğin Fen Bilimleri İle Bağlantısı	24
4.8. Okul Dışı Etkinliklere Katılma İstekleri	25
5. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	27
KAYNAKÇA	30
EKLER.....	35
Ek A. Görüşme Formu	36
Ek B. Etik Kurul Kararı	37
Ek C. Araştırma Uygulama İzni	39
Ek D. Müze Gezisine Ait Resimler	40
ÖZGEÇMİŞ.....	48

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1. Okul dışı öğrenme ortamında ders işleme durumuna ilişkin bulgular	18
Tablo 2. Müze kavramına ilişkin bulgular	19
Tablo 3. Doğa Müzesi Kavramına İlişkin Bulgular.....	20
Tablo 4. Müze gezisi öncesi duygu ve düşüncelere ilişkin bulgular	21
Tablo 5. Müze gezisi esnasında dikkat çeken canlılara ilişkin bulgular	22
Tablo 6. Müzede ilk defa görülen canlılara ilişkin bulgular	23
Tablo 7. Gerçekleştirilen okul dışı etkinliğin fen bilimleri ile bağlantısı	24
Tablo 8. Okul dışı etkinliklere katılma isteklerine ilişkin bulgular	25

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Müzelerin İşlevleri	5
Şekil 2. Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzene Yapılan Gezi Hakkında Öğrenci Görüşleri.....	18

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

f	Frekans
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
MTA	Maden Tetkik ve Arama

1. GİRİŞ

Günümüz eğitim sistemi, bireylerin beceri kazanmalarını ve eleştirel düşünebilmelerini sağlayan, kendi ihtiyaçlarını karşılayabilen, problem çözümünde bilimsel yöntemleri kullanabilen bir nesil yetiştirebilmeyi amaçlamaktadır(Bozdoğan, 2016).

Fen bilimleri hayatta deneyimlediğimiz olay ve olguları içeren, günlük yaşantımızla iç içe olan konuları içermektedir. Bu kapsamda öğrencilerin fen bilimleri dersinde öğrendikleri konuları okul dışı öğrenme ortamlarında yaparak yaşayarak öğrenmeleri son derece önemlidir (Şimşek, 2011). Öğrenme her zaman okul ortamında gerçekleşmez. Bireyler doğumlarından itibaren çevresindeki kişilerden, kitaplardan, televizyondan, sinemadan, müzelerden yaşamları boyunca öğrenmeye devam ederler (Türkmen, 2010).

Okul dışı öğrenme ortamları, her öğrencinin kendi öğrenme kapasitesine göre bilgiyi yapılandırmalarını sağlar (Kubat, 2018). Okul dışı öğrenme ortamları müzeler, bilim merkezleri, planetaryumlar, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeler, akvaryumlar, milli parklar, doğa eğitimi, sağlık merkezleri, spor alanları, sanayi kurum ve kuruluşları, sanatçı atölyeleri ve tasarım stüdyoları, bilim kafeler, bilim teknolojileri-robotik kodlama şeklinde sınıflandırılabilir (Şen, 2021).

1.1. Araştırmanın Amacı

Yapılan çalışmada 8.sınıf öğrencilerinin Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesi hakkındaki görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Daha önce okul dışı öğrenme ortamında herhangi bir ders işlediniz mi? Hangi derslerdi? .Açıklar mısınız?
2. Zihninizde Müze kavramı nasıl şekilleniyor? Müze kavramını tanımlar mısınız?
3. Doğa Tarihi Müzesi kavramını daha önce duydunuz mu? Sizin için ne ifade ettiğini açıklar mısınız?
4. Doğa tarihi müzesine gideceğinizi öğrendiğiniz zaman neler hissettiniz?
5. Doğa tarihi müzesinde sizi şaşırtan, hayrete düşüren canlılar hangileridir?
6. Doğa tarihi müzesinde ilk defa gördüğünüz canlılar hangileridir?

7. Gerçekleştirilen okul dışı bu etkinliğin Fen Bilimleri dersi ile bağlantısı nedir? Ne gibi katkılar sağlayacağını düşünüyorsunuz?

8. Okul dışı farklı hangi etkinliklere katılmak istersiniz?

Çalışma konusunun seçilme gerekçesi öğrencilerin yakın çevresini tanıma ve bu çevre hakkında bilgi edinmesidir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Çalışma ile öğrencilerin yakın çevresinde bulunan kültürel mirasla ilgili bilgi sahibi olması, çevresinde bulunan canlıları tanıması beklenmektedir. Ayrıca doğal kaynakların korunması, biyolojik çeşitliliğe sahip çıkılması, öğrencilerde bu duruma yönelik farkındalık oluşturulması beklenmektedir.

1.3. Varsayımlar

- Katılımcılar gerçek görüşlerini ifade etmişlerdir.
- Görüşme formu için başvuru uzman görüşü yeterlidir.
- Görüşme formu öğrencilerin müze hakkındaki görüşlerini ölçmek için yeterlidir.

1.4. Sınırlılıklar

- Araştırma Kemaliye'deki bir okul ile sınırlandırılmıştır
- Araştırma 2024-2025 eğitim öğretim yılında Erzincan ili Kemaliye ilçesinde öğrenim gören 8.sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
- Araştırma sekiz açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu ile sınırlıdır.
- Araştırma öğrencilerin görüşme formunu doldurdukları 1 ders saati ile sınırlıdır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Bu bölümde çalışma kapsamında kuramsal temeller ve kaynak özetlerine yer verilmiştir.

2.1.Kuramsal Temeller

2.1.1.Fen öğretimi

Bilgi çağının yaşandığı günümüz eğitim sistemi öğrenciye bilgiyi doğrudan aktarmak yerine bilgiye ulaşma becerisi kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda kavrayarak öğrenme sağlayan, problem çözme ve bilimsel süreç becerilerini geliştiren derslerin başında fen bilimleri dersi gelmektedir (Kaptan ve Korkmaz, 2000).

Öğretim, eğitim sürecinde bireylere kazandırılmak istenen bilgi, beceri ve davranışların plan ve program çerçevesinde alanında uzman kişiler tarafından geliştirilen aşamaları kapsar (Balbağ ve ark., 2016). Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katıldığı, bilginin transfer edildiği, araştırma-sorgulamaya dayalı stratejilerin esas alındığı, öğretmenin rehber olduğu süreci kapsar (MEB,2018).

2.1.2. Fen öğretimi ve günlük hayat

Fen bilimlerinin ülkelerin gelişmesinde yeri önemlidir. Fen bilimleri eğitiminin kalitesini artırmak için öğretim programları iyileştirmek, bu programları müfredatta uygulamak ve öğretim yöntemleri geliştirmek gerekir (Ayas,1995). Fen eğitimi bireye çevreyi tanıma ve sevmeye, yaratıcı düşünme becerisi kazandırır. Bununla birlikte fen eğitimi, etkili iletişim kurma, problem çözme ve mantık yürütme becerisini geliştirir. Böylece günlük hayatta pratik beceri kazandırarak öğrencilere “öğrenmeyi öğrenmek” becerisini kazandırır (Hançer, Şensoy ve Yıldırım, 2003).

2.1.3. Fen öğretimi ve okul dışı öğrenme ortamı

Öğrenme formal öğrenme ve informal öğrenme olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Formal öğrenme, bireye belirli kazanımların hedefler doğrultusunda, plan ve program çerçevesinde

belirli saatler ve ortamda sunulmasıdır. İnfomal öğrenme ise yaşam içinde kendiliğinden öğrenilen, bireyin doğumundan itibaren çevresi ile etkileşimi sonucu oluşan öğrenmedir (Laçın Şimşek, 2011).

Fen öğretimi genellikle üç öğrenme ortamında gerçekleşir; sınıf, laboratuvar ve okul dışı ortamlardır (Orion ve Hofstein, 1994).

Okul dışı eğitim, sınıf içinde yapılması zor veya imkansız olan, öğrencinin seçilen hedeflere hakim olmasını sağlayan, öğrencileri doğrudan konuyla ilgili sınıf dışı etkinliklere dahil eden bir öğretmen tarafından seçilen en etkili araç olan öğretim yöntemi veya stratejisidir (Payne, 1985).

2.1.4. Fen öğretimi ve okul dışı öğrenme ortamları çeşitleri

Okul dışı öğrenme ortamları; bilim merkezleri, kütüphaneler, müzeler, kitle iletişim araçları, enstitüler, akvaryumlar, hayvanat bahçeleri, parklar, doğa merkezleri, doğal alanlar gibi birçok alandan oluşmaktadır (Hannu, 1993; Howe ve Disinger, 1988).

Müzeler, mirası araştırmaya, toplamaya, korumaya, yorumlamaya ve sergilemeye adanmış kalıcı, kar amacı gütmeyen kurumlardır (Babytonia. 2023).

Bilim merkezleri, eğitim ve kültürün kesiştiği noktada, çağdaş bilgiyi yaymak ve bilimsel okuryazarlığı teşvik etmek için merkezler görevi gören dinamik kurumlardır. Bu merkezler, toplumun değişen, gelişen beklentilerine ve ihtiyaçlarına uyum sağlayarak, çağdaş bilgiyi toplumla doğal ve anlaşılır bir şekilde paylaşmayı amaçlamaktadır (Kowalczyk vd., 2022).

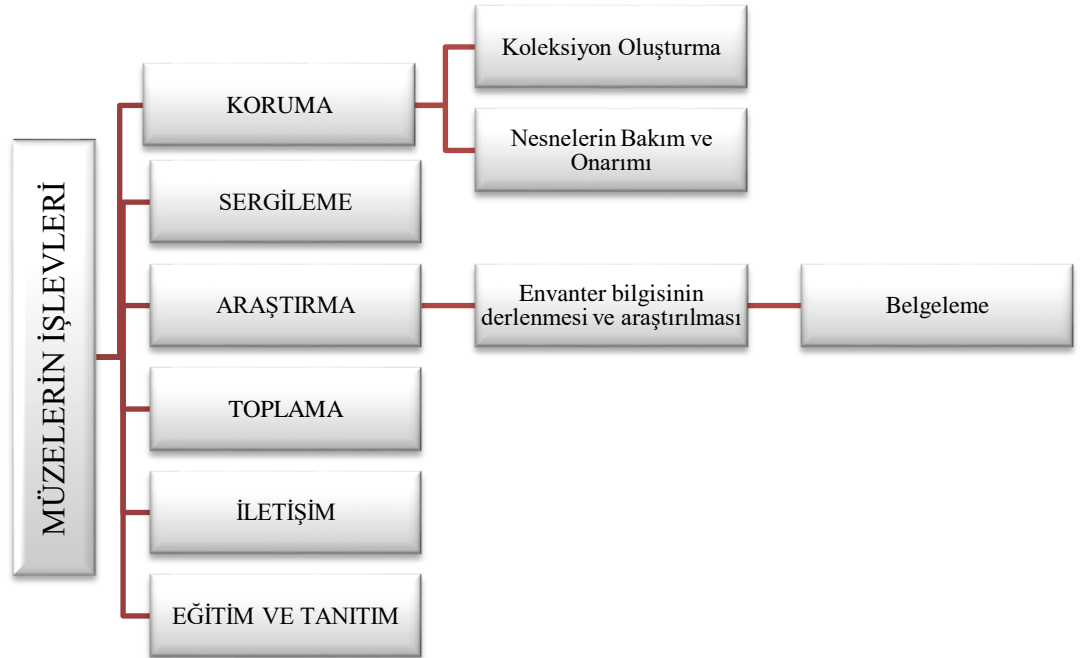
2.1.5. Doğal müzeler

Kültürün gelecek kuşaklara aktarılmasında önemli işleve sahip olan müzeler topluma tarihsel ve kültürel anlamda ışık tutarak eserleri insanlara ulaştırır, eğitici ve öğretici mekanlar olarak hizmet verir (Karataş, 2011). Doğa müzesi, bilimsel koleksiyonların, araştırmaların ve doğanın sınıflandırıldığı, korunduğu ve sergilendiği, "ölü doğa" ile yaşayan kültür arasında köprü kuran alandır (Mauro ve Loureiro, 2017).

Doğa tarihi müzeleri, dünyanın dört bir yanındaki hayvan ve bitki örneklerini, kayaçları, fosilleri ve jeolojik yapıları muhafaza eden; incelenmek üzere bilim insanlarının ve amatör doğa bilimcilerin hizmetine sunan; halka sergiler düzenleyerek onları doğa ve çevrenin korunması konusunda bilinçlendiren bilimsel araştırma kurumlarıdır (Demirsoy, 1996).

Doğa müzelerinin eğitimde ve geleceğin öğretmenleri arasında bir kültürün oluşmasındaki yeri önemlidir. Bu müzeler öğrencilerin ilgisini çekmek için yenilikçi teknolojiler sunar. Eğitimcilere öğretimde kullanabilecekleri araç, yöntem ve teknik sunar (Grectihaeva ve Kolokoltseva, 2021). Doğa müzeleri halkın çevre konusunda ilgisini çekerek biyoçeşitlilik konusunda bilinçli olmasını sağlar. Müzelerdeki doğa tarihi diatomaları ziyaretçilerin dikkatini çeker ve karmaşık konulara ilgi uyandırır (Scheerso, 2021).

Doğa tarihi müzeleri halka doğanın gerçeklerini tanıtmak, doğa bulunan kalıntıları sergilemek, tabiat sevgisini halka aşılama amacını taşıyan bulunduğu ülkeyi bilimde öncü olmasını sağlayan alanlardır. Bu müzeler eğitim ve öğretime destek olur ve bilimsel araştırmaları merkeze alarak ekonomik gelişmelere destek olur (Dilli, 2014). Doğa tarihi müzeleri, ziyaretçilere kendilerini rahat hissedebilecekleri doğal bir alanda mirasları ve doğal kaynakları inceleme fırsatı verir (Kaplanseren ve Aksatan, 2018).

Şekil 1. Müzelerin İşlevleri (Darbaş vd. , 2020)

Doğa müzelerinin temel amaçları şunlardır: Ulusun ve diğer ülkelerin doğa bilimleriyle ilgili koleksiyonları toplamak, sınıflandırmak ve korumak (Carvalho, 1988).

Doğa tarihi müzelerinin ortak bir amacı vardır. İlk olarak kendi çevresinden ve ülkesinden başlayarak doğa duygusunu ve sevgisini aşlamak, bu müzelerin ekonomideki değerini belirtmek ve en önemlisi ise canlıların korunması çalışmalarına öncülük etmektir (Kılıç, 1992).

2.1.6. Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesi

Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesi Erzincan'ın Kemaliye ilçesinde Kemaliyeli ünlü bilim insanı Prof. Dr. Ali Demirsoy öncülüğünde, Hacettepe Üniversitesi, TÜBİTAK ve Erzincan Üniversitesi katkılarıyla kurulmuştur. Erzincan Üniversitesi Kemaliye Hacı Ali Akın Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu ve Meslek Yüksekokulu'nda Türkiye'de bulunan en kapsamlı etnografik ve tabiat müzesi olarak kurulmuştur. Zamanla bu müzede doğal varlıklar ile jeolojik yapılar sergilemeye başlanmıştır (Akkaya ve Güngör, 2016).

2009 yılında TÜBİTAK tarafından desteklenen "Doğa Müzesinde Bilimsel Bir Gezinti" isimli proje kapsamında müzenin teknik ve bilimsel alt yapısı oluşturulmuştur. Üniversite Senatosu'nun 13.07.2009 tarih ve 10/1 oturum sayılı kararı ile müzeye "Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesi" ismi verilmesi oybirliği ile kabul etmiştir. Müze, kurulduğu tarihten günümüze kadar yöre halkı, öğrenciler ve turizm açısından ilgi odağı olmuştur (Darbaş vd. , 2020).

Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesi'nin üç ana hedefi vardır:

- ✓ Doğal varlıklarımızı yöre insanına, çevredeki eğitim kurumlarına ve turistlere tanıtmak ve korumak
- ✓ Planlanan "Ulusal Doğa Tarihi Müzesi" için bir örnek oluşturmak,
- ✓ Yerel müzelerin sayısı artırılarak "Doğa tarihi ve doğanın korunması" ilkesi gereği toplumun bilinçlenmesinin sağlanması (Yapıcıoğlu vd., 2017).

Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesi bünyesinde sunulan doğal kaynaklar aşağıda belirtilmiştir.

- ✓ Dünya'dan, ülkemizden ve Kemaliye etrafından alınan mineral, kayaç, toprak ve jeolojik malzemelerin MTA'daki uzmanlara teşhis edilmesi sağlanarak dolapların içerisinde bulunan kaplarda sergilenmektedir.
- ✓ Kemaliye ve çevresinin Bivalvia, Gastropod ve Echinodermata türlerine ait fosil kalıntıları sergilenmektedir.
- ✓ Mikroskopta incelemelerin yapıldığı bölüm bulunmaktadır.
- ✓ Likenler, karayosunu örnekleri, bazı omurgasızlar, kabuklular, yumuşakçalar, bazı balık türleri, amfibiler, zehirli yılanlar, kuş türleri uygun ortamlarda sunulmaktadır.
- ✓ Böceklerin büyük kısmı içleri boşaltılarak özel böcek iğnelerinden geçirilerek sunulmaktadır.
- ✓ Nesli tükenme tehlikesi altında olan kurt, ayı, sansar, vaşak, dağ keçisi, sincap, porsuk, yedi uyur, yer sincabı, fındık faresi çok sayıda küçük memeli ve kemirici türleri de ziyaretçilerin hizmetine sunulmaktadır.
- ✓ Kemaliye ve çevresinden en az 1000 çeşit bitkinin yarısının görseli sunulmaktadır (Ebyü, 2024).

2.2. Kaynak Özetleri

Bozdoğan (2008) tarafından yapılan çalışmada Bilim merkezlerindeki deney setleri ve etkinliklerin fen öğretimine katkısını, öğrencilerin yaşantısına, ilgilerine, akademik başarılarına etkilerini incelemek, bu merkezlerdeki rehberlerin pedagojik olarak yeterliliğini incelemek amaçlanmıştır. Bu araştırmaya katılan 26 öğretmen adayına 4 araştırmacı rehberlik yapmıştır. Araştırma sonucunda bilim merkezinde yapılan deneylerin ve etkinliklerin öğretmen adaylarının bilgilerinde kalıcılığın sağlandığı, soyut bilgilerin somutlaştığı, fene olan ilgilerinin arttığı görülmüştür. Öğretmen adaylarının yaşantılarında fen okuryazarı bireylerin yetişebileceği, kendilerine olan güven artışı, meslek seçimini etkileyebileceği dile getirilmiştir. Bilim merkezinde yapılan etkinliklerin öğrenci seviyesine uygunluğu ilgiyi artırmıştır. Bu etkinliklerin akademik başarıyı etkileyecek yönde olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının çoğunluğu rehberlerin pedagojik olarak yeterli olduklarını belirtirken çok az bir kısmı da yetersiz ve ilgisiz olduklarını belirtmişlerdir.

Aslan, Büyükkaynak ve Ok (2016) yaptıkları çalışmada fen bilimleri öğretmenlerinin okul dışı öğrenme etkinlikleri ile ilgili düşünceleri, uygulamaları ve karşılaştıkları zorlukları

belirlemeyi amaçlamışlardır. Öğretmenler öğrenme ortamının seçiminde fiziksel özellik bakımından materyallerin tam ve eksiksiz olması gerektiğini, ders durumu açısından ise etkin katılımın sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler formal öğrenme ortamı olarak okul bahçelerini ve informal öğrenme ortamı olarak bilim merkezlerini belirtmişlerdir. Öğretmenler okul dışı öğrenme ortamlarını yılda bir veya iki kez kullandıklarını, bazen kullanmadıklarını ve bu ortamları konu içeriğine göre seçtiklerini ifade etmişlerdir. Okul dışı öğrenme ortamlarının olumsuz yönlerini ise maliyetli olması, disiplin sağlanamama, zaman alması, müfredat konularının yetişememe kaygısı olarak belirtmişlerdir.

Bozdoğan ve Kavcı (2016), yaptıkları çalışmada sınıf dışı ortamların öğretiminde öğretmenlere farklı stratejiler sunulmasını amaçlamışlardır. Çalışmanın grubunu 60 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma 4 hafta sürmüştür. Deney grubuna 5E modeli kapsamında tasarlanan sınıf dışı etkinlikler yaptırılırken, kontrol grubuna ise öğretim programındaki kazanımlara uygun ders işlenmiştir. Deney ve kontrol grubunun akademik başarılarında artış görülmüştür. 5E modeline göre hazırlanmış sınıf dışı etkinliklerdeki başarının, öğretim programı ile işlenen derse oranla daha fazla olduğu görülmüştür. Ayrıca sınıf dışı etkinliklere daha fazla katılım olduğu görülmüştür.

Çıgırık ve Özkan (2016), yaptıkları çalışmada amaç bilim merkezinde gerçekleştirilen öğretim faaliyetlerinin öğrencilerin fen bilimleri dersindeki motivasyon ve başarıya etkisini araştırmaktır. Bu araştırmada 126 7.sınıf öğrencisi örneklem olarak kullanılmıştır. Deney ve kontrol grubu öğrenciler arasından rastgele belirlenmiştir. Verilerin toplanmasında kullanılan araçlar başarı testi ve motivasyon ölçeğidir. Kontrol grubuna fen bilimleri öğretim programına uygun bir şekilde hem sınıfta hem de laboratuvarında ders anlatılmıştır. Deney grubuna ise hem sınıfta ders anlatılmış hem de bilim merkezine gidilerek etkinlik yapılmıştır. Deney ve kontrol grubuna ön test uygulanmış ve akademik başarılarının birbirine yakın olduğu görülmüştür. Ancak son test uygulandıktan sonraki akademik başarılarına bakıldığında deney grubunun kontrol grubuna göre başarılarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Deney grubunu fen bilimleri dersinde motivasyonlarında artış görülmüştür.

Erten ve Taşçı (2016) çalışmalarında okul dışı öğrenme ortamlarının kullanımına yönelik etkinlik geliştirilmesi ve bilimsel süreç becerileri bakımından değerlendirilmesini amaçlamışlardır. Bu araştırmanın kontrol grubu ile sınıf içerisinde öğretim programına uygun ders işlenmiştir. Deney grubu ile de programa uygun bir şekilde meyve bahçesinde

istasyon tekniği kullanılarak ders işlenmiştir. Verilerin analiz edilmesinde rubrik geliştirilmiştir. Araştırmada deney grubunun aritmetik ortalamasının kontrol grubuna oranla daha fazla olduğu görülmüştür. Deney grubunun gözlem, veri kullanma, yordama ve model oluşturma becerilerinin geliştiği görülmüştür.

Sontay, Tutar ve Karamustafaoğlu'nun (2016) yaptıkları araştırmadaki amacı 8.sınıf öğrencilerinin okul dışı öğrenme ortamlarından birisi olan "Planetaryum" gezisi ile ilgili görüşlerini ortaya koymaktır. Okul dışı eğitim-öğretim faaliyetlerinin temel amacının etkili ve kalıcı öğrenme olduğu belirtilmiştir. Bu faaliyetlerin okuldaki öğrenme aktivitelerini güçlendirmek amacıyla yapıldığı ifade edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu 2015-2016 eğitim öğretim yılında eğitim gören 17 öğrenciden oluşmaktadır. Planetaryum gezisi sonrası öğrencilerde birçok duyu organına hitap ederek kalıcı öğrenme sağlandığı, kavranması zor olan konunun daha kolay ve kısa sürede öğrenildiği görülmüştür. Bu gezi ile öğrencilerin fen bilimleri dersine karşı pozitif motivasyon geliştirdikleri görülmüştür.

Bozdoğan'ın (2017) yaptığı çalışmadaki amaç öğretmen adaylarının okul dışı öğrenme ortamlarına ilişkin gezi düzenlemeye yönelik görüşlerine etkisini belirlemektir. Çalışmaya 97 aday öğretmen katılmıştır. Veri toplama aracı olarak anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışma "Fen Eğitiminde İnfomal Öğrenme Ortamları" seçmeli dersini alan öğretmen adayları ile yürütülmüştür. Adaylar üç gruba ayrılmıştır. Öğretim programına uygun bir şekilde yapılan derslerin ve uygulamaların yeterli düzeyde olduğu görülmüştür. Bununla birlikte teorik bilgiler belli bir aşamaya kadar verildikten sonra aktif öğrenmelerle desteklenirse öğretmen adaylarının mesleki yeterliliklerine daha fazla katkı sağlayacaktır. Öğretmen adayları fen bilimleri eğitiminde infomal öğrenmeyi daha kalıcı hale getiren planetaryumlara götürmek istediklerini belirtmişlerdir.

Çiçek ve Saraç (2017), yaptıkları çalışmada fen bilimleri öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarındaki deneyimlerine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlanmıştır. Araştırmada örneklem olarak fen bilimleri dersini en az bir defa öğrenme ortamlarında geçirmiş 10 fen bilimleri öğretmeni oluşturmaktadır. Okul dışı öğrenme ortamlarının dersin hedefine ulaşması açısından önemlidir. Fen okuryazarı bireyler yetiştirme, bilimin doğası ve günlük hayat ile ilişki kurma, bireysel farklılıkları dikkate alma gibi özelliklere sahip olması dikkat çekmiştir. Okul dışı öğrenme ortamlarının öğretmene katkısı alan bilgisini artırma, motivasyonu artırma, yaratıcı düşünme, mesleki doyum ve deneyim kazanma şeklinde ifade edilmiştir. Okul dışı

öğrenme ortamlarının öğrencilere katkısı ise derse olumlu tutum geliştirme, öğrenme ortamının eğlenceli ve ilgi çekici olması, psikomotor deneyim kazanma, bilimsel ortamda deneyim kazanma şeklindedir. Bu ortamlarda karşılaşılan zorluklar ise maliyet, disiplin, ailelerde iletişim, amaçtan uzaklaşma şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu ortamların tercih edilmeme nedenleri ise sorumluluktan kaçınma, akademik açıdan yetersiz hissetme, yorucu olması, motivasyon eksikliği şeklindedir.

Saraç (2017) yaptığı çalışmada 2007-2016 yılları arasında okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik ulusal alanda yapılmış çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili yapılan çalışmaların son yıllarda arttığı görülmüştür. Fen bilimlerinde yapılan çalışmaların diğer disiplin alanlarına göre daha fazla olduğu görülmüştür. Okul dışı öğrenme ortamlarında gerçekleştirilen çalışmalarda çoğunlukla gezi, doğa etkinlikleri, müze ve bilim merkezlerinin tercih edildiği görülmüştür. Okul dışı öğrenme alanlarını örneklem olarak ortaokul öğrencilerinin ve öğretmenlerinin kullanıldığı görülmüştür.

Demir ve Armağan (2018) fen bilimleri öğretmenlerinin planetaryum gezisine yönelik görüşlerinin neler olduğuna dair düşüncelerini araştırmışlardır. Çalışmaya 26 fen bilimleri öğretmeni katılmıştır. Öğretmenlerin verdikleri cevaplar incelendiğinde planetaryumların merak uyandırıcı, kavramları somutlaştırdığı, sıradışı ve görsel açıdan etkili olduğunu belirtmişlerdir. Planetaryumların öğrenci açısından değerlendirildiğinde görerek yaşayarak öğrenme, öğrenmenin kalıcı olması, eğlenerek öğrenme ve öğrenmeyi hızlandırma olarak belirtilmiştir. Planetaryumların öğretmenlerin alan bilgisine katkısı olduğu görülmüştür.

Gürsoy (2018), yaptığı çalışmadaki amacı okul dışı öğrenme ortamlarının öğretmen adaylarının fen öğretimine olan tutumlarına, öz yeterlik algılarına etkisini araştırmak ve okul dışı öğrenme ortamlarına ilişkin görüşlerini araştırmaktır. Çalışmada nicel ve nitel yöntemin birlikte uygulandığı karma yöntem kullanılmıştır. Nicel veriler ön test -son test ve deneme öncesi desen, nitel veriler ise durum çalışması yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Öğretmen adayları ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Çalışmaya 68 öğretmen adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarının tutum ve öz yeterlik inancına yönelik ölçekler uygulanmıştır. Okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik görüşlerini belirlemek için ise yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Öğretmen adaylarına ilk 4 hafta okul dışı öğrenme ortamları hakkında genel bilgi verilmiş. Sonraki 10 hafta okul dışı öğrenme

ortamlarına yönelik hazırlık ve uygulama yapılmıştır. Araştırma sonucunda nicel verilerin analizinde öğretmen adaylarının öz yeterlik algılarında artış görülmüştür. Tutumlarında değişim olmamıştır. Nitel verilerin analizinde ise öğretmen adaylarının ilgi, merak ve cesaretlerinin arttığı görülmüştür.

Halonenve ve Aksela (2018) yaptıkları çalışmada bilim kamplarına katılan öğrencilerin bakış açılarını ve bilim kamplarındaki uygunluğu incelemeyi amaçlanmıştır. Öğrencilerin bilim kampına katılma nedenleri incelendiğinde konuya olan ilgileri, öğrenme isteği, gelecekteki mesleki gelişimine katkı sağlaması şeklinde olmuştur. Kamptaki en iyi uygulamaları ise konu ile ilgili görevler, oyun, serbest zaman, saha gezileri gibi etkinlikler olmuştur. Bilim kampları uygunluğu ve cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin ve ebeveynlerin fen eğitiminin uygunluğuna ilişkin görüşlerinin aynı düzeyde olduğu görülmüştür.

Henriksson (2018) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin okul dışı ortamları kullanırken hangi kavramları vurguladıklarını araştırmayı amaçlanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 15 ilkökul öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler ses kayıt cihazının kullanıldığı yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Okul dışı öğrenme ortamlarının öğrencilerin fen bilimleri dersi içeriğinde bilgi artışına, motivasyonlarına, tutumlarına, problem çözme becerilerine olumlu etkisinin olduğu görülmüştür. Zaman, maliyet, ulaşım gibi sınırlılıkları olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin yaşı arttıkça öğrenme ortamlarına öğrencileri götürme isteklerinde azalma olduğu ve zorluk çektikleri görülmüştür. Özellikle engelli öğrencilerin pratik yapamayacağını ve orman gibi açık hava alanlarının tehlikeli olduğu vurgulanmıştır.

Kubat (2018) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarının okul dışı öğrenme ortamlarındaki görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışmaya 18 Fen Bilimleri adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarının deneyler yapabildiği, eğlenerek öğrendiği, doğayı daha iyi anlayabileceği, yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı bulduğu, doğrudan deneyim kazanabilecekleri bilim merkezleri ve müzeleri en fazla tercih etmişlerdir. Öğretmen adayları okul dışı öğrenme ortamlarının yaparak yaşayarak öğrenme, ilk kaynaktan deneyim sağlama, gözlem, kavramları somutlaştırma, ilgi çekme gibi avantajlarının olduğunu belirtmiştir. Bunun yanı sıra otorite sorunu, çok fazla uyarıcı olması sebebiyle dikkat eksikliği, maliyet,

yasal prosedürlerin uzun olması ise bu ortamlarda karşılaşılan dezavantajlar arasında gösterilebileceği belirtilmiştir.

Mai ve Muruges (2018) yaptıkları araştırmada fen bilimleri öğretmenlerinin sanal öğrenme ortamının kullanımına ilişkin tutumları, tutumlarının cinsiyete ve deneyimlerine göre farklılıklarını incelemişlerdir. Öğretmenler tecrübelerine göre gruplara ayrılmıştır. Araştırma sonucunda mesleğe yeni başlayan öğretmenler tecrübeli öğretmenlere göre sanal öğrenme ortamlarını kullanımına ilişkin daha fazla tutuma sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca mesleki notu yüksek olan öğretmenler notu düşük olanlara göre daha fazla tutuma sahip olduğu görülmüştür.

Genç, Albayrak ve Söğüt (2019), yaptıkları çalışmada fen bilimleri öğretmen adaylarının görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma kullanılmıştır. Çalışma grubunu 29 fen bilimleri öğretmen adayı oluşturmuştur. Öğretmen adayları okul dışı öğrenme ortamı olarak kongre, müze, aile ve çevreyi belirtmişlerdir. Öğretmen adayları okul dışı öğrenme ortamlarının özelliklerini 21. yüzyıl beceri kazanımı, öğrenme ortamının fazla olması olarak belirtmişlerdir. Öğretmen adayları okul dışı öğrenme ortamlarının avantajlarını kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesi, dikkat çekici olması, yaparak, yaşayarak ve deneyerek öğrenmenin gerçekleşmesi, yeni fikirler üretmeyi sağlaması olarak belirtmişlerdir. Öğretmen adayları okul dışı öğrenme ortamlarının dezavantajları ise sınıf kontrolü sağlamama, zaman kaybı olması, maliyetli olması, rastgele öğrenme olması şeklinde belirtmişlerdir.

Mertoğlu (2019), okul dışı öğrenme ortamlarının fen bilimleri dersi için öneminden bahsetmektedir. Fen bilimleri dersinin sadece formal eğitimle değil informal eğitimle de öğrenildiğini belirtmiştir. Müze, botanik bahçeler, hayvanat bahçeleri, medya vb. gibi sosyal alanlarda da öğrenilir. Bu çalışmada öğretmen adaylarının okul dışı öğrenme ortamlarını tanımları ve bu ortamlarda gerçekleştirilen faaliyetler sonrası görüşlerini ortaya koymalarını amaçlamıştır. Bu çalışmanın araştırma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören üniversite üçüncü sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Bu grup farklı öğrenme ortamlarına gitmiş ve sonrasında görüşleri alınmıştır. Öğretmen adayları ziyaret ettikleri öğrenme ortamlarında Bilim Merkezlerinin öğrenmeyi daha kalıcı hale getirdiğini ve yaşantı sonucu öğrenmenin daha faydalı olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları mesleklerinin

ilerleyen dönemlerinde bu öğrenme ortamlarını aktif bir şekilde kullanacaklarını belirtmişlerdir.

Arabacı ve Dönel Akgül (2020), yaptıkları çalışmadaki amacı fen bilimleri öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarının kullanımına yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Bu çalışmanın grubunu 2019-2020 eğitim öğretim yılında Erzurum İlinde görev yapan 25 fen bilimleri öğretmeni oluşturmaktadır. Bu çalışmada görüşme formu kullanılmış ve uzmanlar tarafından yardım alındıktan sonra forma son hali verilmiştir. Veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırmada öğretmenlerin büyük bir kısmı okul dışı öğrenme ortamlarını gözlem amaçlı kullandığını, ayrıca deney yapma, gezi, inceleme, aktif katılım, yaşamla iç içe olma gibi nedenlerden dolayı da kullandıklarını ifade etmişlerdir. Okul dışı öğrenme ortamlarının kalıcı öğrenme sağladığını, yaparak yaşayarak, dokunarak öğrenme, görsel öğrenme, etkili öğrenme gibi etkilerinin de olduğu görülmüştür. Okul dışı öğrenme ortamlarının dezavantajlarını ise zaman alma, ekonomik nedenler, öğrenci kontrolü, ulaşım ve uzaklık sorunu olduğunu ifade etmişlerdir. Okul dışı öğrenme ortamlarının uygulanabilirliği ile ilgili iyi bir planlama yapılmasının, ekonomik ve çevresel koşulların sağlanmasının önemi vurgulanmıştır. Katılımcılar bu çalışmada maddi koşullar, araç tahsisi, ulaşım sorunu olmaması ve planlama yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Demirel ve Özcan (2020) çalışmalarında ortaokul öğrencilerinin okul dışı öğrenme ortamı olan tropikal kelebek bahçesine yönelik görüşlerinin belirlenmesini amaçlamışlardır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırma çalışma grubunu 7.sınıf 18 kız öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler Tropikal Kelebek Bahçesinde rehber eşliğinde doğa eğitimi programına katılmışlardır. Öğrenciler doğa gezisinde farklı böcek ve kelebek türlerini yakından inceleme fırsatı bulmuşlardır. Yapılan çalışmada gezi öncesi ve gezi sonrasında öğrencilerin Tropikal Kelebek Bahçesine yönelik düşünceleri araştırılmıştır. Öğrencilerin gezi öncesi düşünceleri incelendiğinde bu gezinin amacını gezip görme ve eğlenme olarak belirtmişlerdir. Aynı zamanda öğrenciler geziyi kelebek, piknik, eğlence gibi kavramlarla ilişkilendirmişlerdir. Bazı öğrencilerin geziden beklentileri kelebeklerle ilgili bilgi edinme şeklinde olduğu görülürken, bazılarının ise beklentisinin olmaması dikkat çekmiştir. Öğrencilerin gezi sonrası düşünceleri incelendiğinde bu gezinin amacını bilgi edinme, öğrenme, canlıları ayrıntılı inceleme olarak belirtmişlerdir. Ayrıca gezinin eğitici, öğretici ve güzel olduğunu belirtmişlerdir. Gezi sonrası öğrenciler bu gezilerin

sayısının artırılmasını istediklerini ifade etmişlerdir. Gezini faydalarını bilgide kalıcılık, eğlenerek öğrenme şeklinde olmuştur.

Duman ve Karademir (2020) yaptıkları çalışmada öğrencilerin bilim radyosuna yönelik görüşlerinin belirlenerek ihtiyaç analizi yapılmasını amaçlanmışlardır. Bu çalışmada öğrencilerin “bilim radyosuna yönelik algıları” düşüncesi üzerinde durulmuştur ve elde edilen verilerle çerçeve plan ortaya konulmuştur. Öğrencilerin bilim radyosuna yönelik algıları incelendiğinde bilimsel konuların anlatıldığı, fen ve astronomi ile ilgili konuların anlatıldığı, bilgi yarışmalarının yapıldığı radyo olarak düşündüklerini belirtmişlerdir. Öğrenciler bilim radyosunu en çok fen bilimleri dersi ile ilişkilendirmişlerdir. Öğrenciler bu radyoyu her zaman dinleyeceklerini belirtmişlerdir. Öğrenciler interneti en sık ödev, araştırma, oyun oynama ve sosyal medya amacıyla kullandıkları görülmüştür.

Gürbey, Efe ve Mertoğlu (2020) müze eğitimi ve okul dışı öğrenme derslerine 2018 fen bilimleri öğretimi lisans programında yer verilmesine rağmen bu konu ile ilgili herhangi bir programa rastlanmadığını ifade etmişlerdir. Bu çalışma fen bilimleri öğretmen adaylarının okul dışı öğrenme ortamı ve müze eğitimi ile ilgili görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinde fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Bu çalışmanın grubunu 172 gönüllü fen bilgisi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bu çalışmada öğretmen adaylarını okul dışı öğrenme ortamına örnek olarak en çok müzeleri belirtmişlerdir. Ayrıca bu konuda eğitim almak istediklerini, kendi gittikleri müzelere öğrencilerini götürmek istediklerini ve müzelerdeki rehberlik hizmetlerinin yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Köseoğlu & Türkmen (2020), informal öğrenmeyi yaşamın kendisi olduğunu ve kendiliğinden oluştuğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin öğretim sürecini daha kalıcı hale getirmek için informal ortamlarda bulunmaları gerektiğini ve bu ortamların kullanımı ile ilgili görüşleri ortaya koymaları amaçlanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin eğitim durumuna ve bu ortamları kullanma durumu üzerinde durulmuştur. Bu çalışmada örneklem olarak 50 fen bilimleri öğretmeni kullanılmıştır. Bu grup informal ortamları aktif kullanmış, informal ortamlar hakkında eğitim almış ve bu ortamlarla ilgili eğitim almamış öğretmenlerden oluşuyor. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Soru havuzu oluşturulmuş, uzman görüşüne sunulmuş, kapsam geçerliliği sağlanmış ve ankete son hali verilmiştir. Sonuç olarak eğitim durumu fark etmeksizin öğretmenler aynı konu alanında

informal ortamları kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler hemen hemen tüm konu alanlarında informal öğrenme ortamlarını kullanmak istediklerini belirtmişlerdir.

3. YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Modeli

Yapılan çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji(olgu bilim) deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji (olgu bilim) günlük hayatta karşılaştığımız, bildiğimiz fakat derinlemesine ve ayrıntılı bir görüşe sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgular, yaşamımızda karşılaştığımız durumlar, deneyimler, yönelimler, algılar, kavramlar ve olaylar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir. Bize farkında olduğumuz ancak tam manasını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için fenomenoloji uygun bir araştırma ortamı oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

3.2.Çalışma Grubu

Çalışma grubu, amaçlı örneklem yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemi ayrıntılı bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların detaylı çalışılmasına olanak verilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Çalışmanın örneklemini Erzincan ili Kemaliye ilçesinde öğrenim gören 18 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Katılımcı gizliliği için öğrencilere kod verilmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak sekiz açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme, araştırmaya dahil edilen bireylerin belli bir konuda duygu ve düşüncelerini anlatması etkinliğidir (Karataş, 2015). Görüşme formunun oluşturulma sürecinde öncelikle taslak soru maddeleri oluşturulmuştur. Bu görüşme formu tam şeklini almadan önce, bir alan uzmanı ile sorular tartışılmış ve taslak görüşme formu geliştirilmiştir. Bu taslak daha sonra bir Türkçe öğretmenine gösterilerek taslaktaki eksiklikler giderilmeye çalışılmıştır. Son olarak hazırlanan taslak halindeki bu görüşme formu için öğrenciler ile pilot uygulama yapılmıştır. Yapılan bu pilot uygulama incelendikten sonra soru formunda tespit edilen eksiklikler giderilmiş ve form son halini almıştır. Bu form ile 8.sınıf öğrencilerinin okul dışı öğrenme ortamındaki görüşleri alınmıştır. Görüşme formunda yer alan açık uçlu soruların analizinde 8.sınıf öğrencilerinin verdiği cevaplardan elde edilen veriler betimlenerek kodlar ve kategoriler oluşturulmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

- Çalışma Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki okulda yapılacağı için öncelikle “Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri” başvuru işlemleri için <http://ayse.meb.gov.tr> adresine gerekli belgeler yüklenerek başvuru yapılmıştır.
- Başvuru onaylandıktan sonra Kemaliye İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Okul Müdürü ile iletişime geçilmiştir.
- Öğrencilere birkaç gün öncesinden bilgilendirme yapılarak “Veli Onam Formu” verilmiştir ve veli izni alınmıştır.
- Müze görevlisi ile iletişime geçilerek randevu alınmıştır.
- İlçe Milli eğitim müdürlüğünün ayarlamış olduğu araç ile üç öğretmen eşliğinde Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesi’ne gidilmiştir.
- Müze görevlisinin müzeyi tanıtarak sırayla tüm bölümleri öğrencilere anlatılması sağlanmıştır.
- Gezi sonrası öğrencilere görüşme formları verilerek yazılı olarak cevaplamaları istenmiştir.
- Çalışma tamamlandıktan sonra öğrenciler tekrar araç ile okula bırakılmıştır.

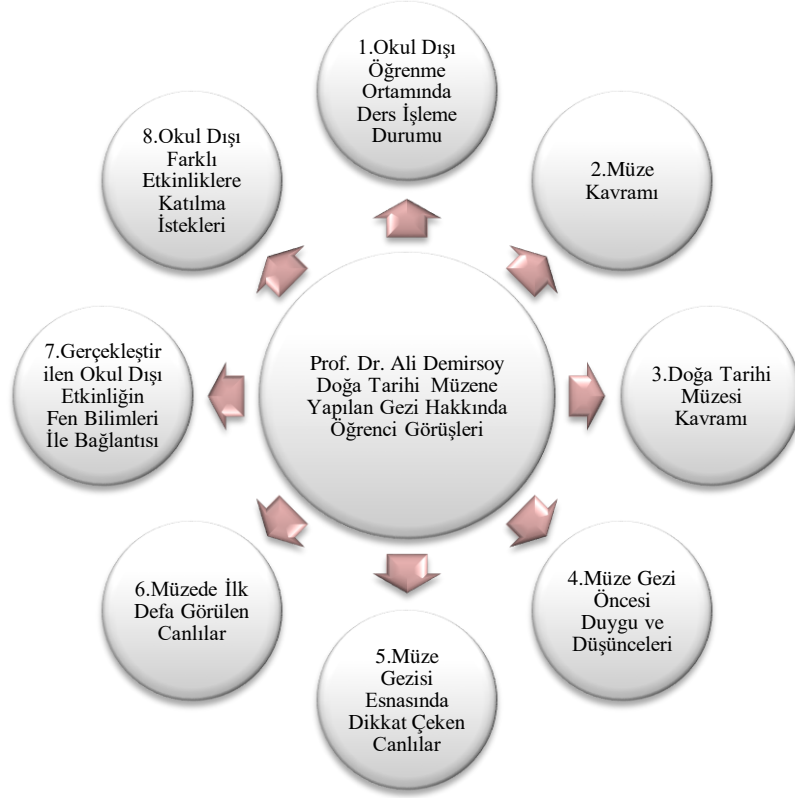
3.5. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde betimsel ve içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla, bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir tekniktir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008).

Bulgular tablolar halinde sunularak, öğrencilere ait ifadeler ayrıca verilmiştir.

4. BULGULAR

8.sınıf öğrencilerinin Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesine yapılan geziye ilişkin sorulan açık uçlu sorulara verdikleri cevaplar analiz edilmiştir. Görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucu sekiz tema oluşturulmuştur. Oluşturulan temalar Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 2. Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesine Yapılan Gezi Hakkında Öğrenci Görüşleri

4.1. Okul Dışı Öğrenme Ortamında Ders İşleme Durumu

“Daha önce okul dışı öğrenme ortamında herhangi bir ders işlediniz mi? Hangi derslerdi? Açıklar mısınız?” sorusu ile araştırmanın birinci problemine ilişkin elde edilen görüşme sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Okul dışı öğrenme ortamında ders işleme durumuna ilişkin bulgular

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Okul dışı öğrenme	Ders işledim	K3, K4, K6, K7, K8	5

ortamında ders
işleme durumları

Ders işlemedim	K1, K2, K5, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18	13
----------------	---	----

Tablo 1. (Devamı)

Tablo 1 incelendiğinde okul dışı öğrenme ortamında ders işleme durumları kategorisi altında *Ders işledim* ve *Ders işlemedim* kodları oluşturulmuştur. On üç öğrencinin daha önce okul dışı öğrenme ortamına katılmazken, beş öğrenci katılım sağladığı görülmüştür.

Okul dışı öğrenme ortamında ders işleme durumlarına ilişkin bazı öğrenci görüşleri aşağıda verilmiştir:

K4: “Kuran Kurslarında ve bazı gezilerde öğrenim gördük.”

K5: “İşlemedik.”

4.2. Müze Kavramına İlişkin Bulgular

“Zihninizde Müze kavramı nasıl şekilleniyor? Müze kavramını tanımlar mısınız?” sorusu ile araştırmanın ikinci problemine ilişkin elde edilen görüşme sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Müze kavramına ilişkin bulgular

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Müze kavramı	Tarihi eserler, geçmişten kalan malzemelerin bulunduğu alanlar	K1, K2, K6, K7, K8, K9, K10, K15, K17	9
	Çok eski yıllardan günümüze gelen sertleşmiş fosillerin bulunduğu alanlar	K3, K13, K14	3
	Genellikle tarihi eser, fosiller vs. bulunduğu yerler	K4, K5, K16	3
	Canlıları tanımamızı sağlayan ortam	K11, K12, K18	3

Tablo 2 incelendiğinde müze kavramı kategorisi altında “*Tarihi eserler, geçmişten kalan malzemelerin bulunduğu alanlar*”, “*Çok eski yıllardan günümüze gelen sertleşmiş fosillerin bulunduğu alanlar*”, “*Genellikle tarihi eser, fosiller vs. bulunduğu yerler*” ve “*Canlıları tanımamızı sağlayan ortam*” kodları oluşturulmuştur. Öğrencilerin cevapları doğrultusunda elde edilen veriler incelendiğinde tüm öğrencilerin müze kavramı hakkında bilgi sahibi olduğu görülmüştür. Dokuz öğrencinin müzeyi “*Tarihi eserler, geçmişten kalan malzemelerin bulunduğu alanlar*” olarak tanımlarken, üç öğrenci “*Çok eski yıllardan günümüze gelen sertleşmiş fosillerin bulunduğu alanlar*”, üç öğrenci “*Genellikle tarihi eser, fosiller vs. bulunduğu yerler*” ve üç öğrenci de “*Canlıları tanımamızı sağlayan ortam*” şeklinde tanımlamışlardır.

Müze kavramına ilişkin bazı öğrenci görüşleri aşağıda verilmiştir:

K1: “Müze daha önce görmediğimiz tarih vb. alanlarda bilgi veren yer.”

K2: “Müze bana göre bilgilendirici ve tarihi eserlerin bulunduğu, sergilendiği yer.”

K3: “Müze zihnimde çok güzel yerlerde, çok eski yıllardan günümüze gelen sertleşmiş fosillerin bulunduğu alanlardır.”

K4: “Müze, genellikle tarihi eşyaları görmek için yapılan gezilerdir.”

K5: “Müze kavramı genellikle tarihi eser, fosiller vs. olarak şekilleniyordu. Fakat bu kadar geniş kapsamlı olduğumu bilmiyordum.”

K7: “Zihnimde müze tarihi eşyalar, geçmişten kalan malzemeler olarak şekilleniyor.”

K9: “Müze tarihi ve biyolojik olguların olduğu yer.”

K12: “ Milyonlarca yıl yaşayan canlıları ve bitkileri tanımamızı sağlayan bir ortam.”

K14: “Milyonlarca yıl önce yaşamış canlıların fosillerinin biriktiği, sergilendiği yer.”

K18: “Farklı türlerle ilgili bilgi edindiğimiz bir yer.”

4.3.Doğa Tarihi Müzesi Kavramı

“Doğa Tarihi Müzesi kavramını daha önce duydunuz mu? Sizin için ne ifade ettiğini açıklar mısınız?” sorusu ile araştırmanın üçüncü problemine ilişkin elde edilen görüşme sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Doğa Müzesi Kavramına İlişkin Bulgular

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Doğa Tarihi Müzesi kavramı	Duydum	K2, K4, K8, K9, K10,	13
		K11, K12, K13, K14,	
		K15, K16, K17, K18	
	Duymadım	K1, K3, K5, K6, K7	5

Tablo 3 incelendiğinde Doğa Müzesi kavramı kategorisi altında *Duydum* ve *Duymadım* kodları oluşturulmuştur. On üç öğrenci Doğa Müzesi kavramı hakkında bilgi sahibi iken, beş öğrencinin daha önce bu kavramları duymadığı görülmüştür.

Doğa Müzesi Kavramına ilişkin bazı öğrenci görüşleri aşağıda verilmiştir:

K1: “Duymadım. Doğanın tarihi hakkında doğa ile ilgili bilgi veren bir müze olduğunu düşünüyorum.”

K2: “Doğada bulunan tarihsel hayvanların, bitkilerin bulunup sergilendiği yer.”

K3: “Hayır duymadım.”

K4: “Duydum. Doğa ile alakalı yapılan çalışmalarla bulunan gelişmelerin insanlara sunulduğu müzedir.”

K5: “Daha önce hiç duymadım ama eğer duysaydım doğada yaşayan bitki, hayvan vs. ile ilgili bir müze olduğunu düşünürdüm.”

K7: “Daha önce duymadım. Ancak bana doğadan kalan fosiller ve hayvan kalıntılarını ifade ediyor.”

K9: “Biyolojik yaşamın tarihidir.”

K10: “Duydum. İlçemizin tarihi hayatını öğreniyoruz.”

K12: “Duydum. Benim için geçmiş tarihten bugüne kadar olan fosillerin saklandığı yer.”

K14: “Duydum. Doğayla ilgili fosillerden oluşan müze.”

K15: Duydum. Görmediğim canlıları görmek beni heyecanlandırıyor.”

K18: “Farklı türlerin, fosillerin bulunduğu çok güzel bir yer.”

4.4.Müze Gezisi Öncesi Duygu ve Düşünceleri

“Doğa tarihi müzesine gideceğinizi öğrendiğiniz zaman neler hissettiniz? ” sorusu ile araştırmanın dördüncü problemine ilişkin elde edilen görüşme sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Müze gezisi öncesi duygu ve düşüncelere ilişkin bulgular

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Geziye yönelik hisleri	Heyecan	K2, K3, K7, K9, K10, K11, K12, K13, K15, K18	10
	Mutluluk	K4, K5, K7, K13, K14, K16, K18	7
	Merak	K2	1
	Eğlenceli	K6	1
	Keyifli	K6	1
	Güzel	K8	1
	Hiçbir şey hissetmedim	K1, K17	2

Tablo 4 incelendiğinde geziye yönelik hisleri kategorisi altında “*Heyecan, Mutluluk, Merak, Eğlenceli, Keyifli, Güzel ve Hiçbir şey hissetmedim*” kodları oluşturulmuştur. Müze gezisine ilişkin veriler incelendiğinde heyecan ve mutluluk kavramları en fazla verilen cevaplar arasında görülmüştür. On öğrencinin heyecanlı hissettiği, yedi öğrencinin mutlu olduğu görülmüştür. Verilen cevaplar arasında merak, eğlenceli, keyifli, güzel şeklinde duygu ve düşünceler oluşmuşken iki öğrencinin de hiçbir şey hissetmediği görülmüştür.

Müze gezisi öncesi bazı öğrencilerin duygu ve düşüncelerine yönelik görüşleri aşağıda verilmiştir:

K3: “*Heyecanlandım, nasıl bir yer diye kendimi sorguladım.*”

K4: “*İyi şeyler hissettim. Yeni şeyler göreceğim için mutlu oldum.*”

K5: “*Sevindim çünkü Kemaliyeli olmama rağmen ilk defa gittim.*”

K7: “*Doğa tarihi müzesine gideceğimi öğrendiğimde mutlu oldum, yeni şeyler keşfedeceğim için heyecan duydum ve sonucunda bilgilendim.*”

K13: “*Mutlu oldum, heyecanlandım. Yeni yerler keşfetmek güzeldi.*”

K17: “*İlk defa görmediğim için bir şey hissetmedim ama güzeldi.*”

4.5.Müze Gezisi Esnasında Dikkat Çeken Canlılar

“Doğa tarihi müzesinde sizi şaşırtan, hayrete düşüren canlılar hangileridir?” sorusu ile araştırmanın beşinci problemine ilişkin elde edilen görüşme sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Müze gezisi esnasında dikkat çeken canlılara ilişkin bulgular

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
	Anadolu parsı derisi	K1, K2, K3, K5, K7, K8, K11, K12, K14, K15	10
	Fil iskeleti	K10, K16, K18	3
	Akrepler	K1	1
	Yılanlar	K2, K13	2
Müze Gezisi	Böcekler	K2, K15, K16	3
Esnasında Şaşırtan	Çekirge	K3, K8, K9, K10	4
Canlılar	Peygamber böceği	K3	1
	Gergedan böceği	K17	1
	Balon balığı	K3	1
	Hayvan fosilleri	K4, K18	2
	Denizanası	K6	1

Mineraller	K7	1
Kelebekler	K13	1
Balıklar	K17	1
Deniz kabukları	K17	1

Tablo 5. (Devamı)

Tablo 5 incelendiğinde müze gezisi esnasında şaşırtan canlılar kategorisine ilişkin “Anadolu parsı derisi, Fil iskeleti, Akrepler, Yılanlar, Böcekler, Çekirge, Peygamber böceği, Gergedan böceği, Balon balığı, Hayvan fosilleri, Denizanası, Mineraller, Kelebekler, Balıklar, Deniz kabukları” kodları oluşturulmuştur. Müze gezisi esnasında dikkat çeken canlılara ilişkin cevaplar incelendiğinde on öğrencinin Anadolu parsı derisi cevabını verirken çekirgeler, fil fosili, böcekler, yılanlar, hayvan fosilleri, akrepler, gergedan böceği, peygamber böceği, balon balığı, denizanası, mineraller, kelebekler, balıklar, deniz kabukları verilen cevaplar arasında olmuştur.

Müze gezisi esnasında dikkat çeken canlılara ilişkin bazı öğrenci görüşleri aşağıda verilmiştir:

K1: “Anadolu parsı derisi ve akrepler dikkatimi çekti.”

K4: “Genellikle hepsi çok iyiydi ama en sevdiğim hayvan fosilleri oldu.”

K7: “Beni şaşırtan canlılar Anadolu parsı ve mineraller oldu.”

K10: “Fil fosili ve çekirge türleri beni şaşırttı.”

K12: “Beni en çok Anadolu parsı derisi hayrete düşürdü.”

K18: “ Fil fosili ve dağlarda fosil bulunması beni şaşırttı.”

4.6.Müzedeki İlk Defa Görülen Canlılar

Doğa tarihi müzesinde ilk defa gördüğünüz canlılar hangileridir?” sorusu ile araştırmanın altıncı problemine ilişkin elde edilen görüşme sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Müzedeki ilk defa görülen canlılara ilişkin bulgular

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Anadolu parsı derisi		K1, K3, K8, K11, K13, K15, K16, K17	8
Fil iskeleti		K9, K16, K18	3
Etçil çekirge		K1, K18	2
Çekirgeler		K10, K13	2
Denizyıldızları		K2	1
Obsidyen		K2	1

Müzedeki İlk Defa	Parlayan kelebek	K3, K10	2
Görülen Canlılar	Kartal	K6	1
	Akrepler	K9, K12	2
	Gergedan böceği	K11	1
	Turna balığı	K13, K17	2
	Hepsi	K4, K7	2
	Hiçbiri	K5, K14	2

Tablo 6. (Devamı)

Tablo 6 incelendiğinde müzede ilk defa görülen canlılar kategorisine ilişkin Anadolu parsı derisi “*Fil iskeleti, Etçil çekirge, Çekirgeler, Denizyıldızları, Obsidyen, Parlayan kelebek, Kartal, Akrepler, Gergedan böceği, Turna balığı, Hepsi, Hiçbiri*” kodları oluşturulmuştur. Sekiz öğrencinin müzede ilk defa gördükleri canlı Anadolu parsı derisi olurken, üç öğrenci fil iskeletini ilk defa gördüklerini belirtmişlerdir. Etçil çekirge, çekirgeler, parlayan kelebek, akrepler, turna balığı, hepsi, hiçbiri, denizyıldızları, obsidyen, kartal, gergedan böceği verilen cevaplar arasında olmuştur.

Müzedeki ilk defa görülen canlılara ilişkin bazı öğrenci görüşleri aşağıda verilmiştir:

K2: “Deniz yıldızları ve obsidyeni ilk defa gördüm.”

K4: “Birkaçı hariç hepsini yeni gördüm.”

K5: “İlk defa gördüğüm canlı yok.”

K6: “Kartalı ilk defa burada doğa müzesinde gördüm.”

K7: “Kelebek, çekirge, akrep dışında diğer canlıları ilk kez görüyorum.”

K11 “Anadolu parsı ve gergedan böceğini ilk defa gördüm.”

K12: “Zehirli akrep türlerin ilk defa duydum.”

K18: “Etçil çekirgeler ve fil fosilini ilk defa gördüm.”

4.7. Gerçekleştirilen Okul Dışı Etkinliğin Fen Bilimleri İle Bağlantısı

“Gerçekleştirilen okul dışı bu etkinliğin Fen Bilimleri dersi ile bağlantısı nedir? Ne gibi katkılar sağlayacağını düşünüyorsunuz?” sorusu ile araştırmanın yedinci problemine ilişkin elde edilen görüşme sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Gerçekleştirilen okul dışı etkinliğin fen bilimleri ile bağlantısı

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
	Böcekler	K1	1
	Biyolojik çeşitlilik	K2, K8, K13	3
Gerçekleştirilen okul dışı etkinliğin Fen Bilimleri ile bağlantısı	Hayvanlar konusu	K3, K15, K16, K17	4
	Hayvan anatomisi	K4, K9, K10	3
	Canlılar konusu	K5, K7, K14, K18	4
	Canlıların yaşam türleri	K6, K12	2
	Doğa ve çevre	K11	1

Tablo 7 incelendiğinde gerçekleştirilen okul dışı etkinliğin fen bilimleri ile bağlantısı kategorisi altında “Böcekler, Biyolojik çeşitlilik, Hayvanlar konusu, Hayvan anatomisi, Canlılar konusu, Canlıların yaşam türleri, Doğa ve Çevre” kodları oluşturulmuştur. Dört öğrenci canlılar konusu, dört öğrenci hayvanlar konusu, üç öğrenci biyolojik çeşitlilik konusu, üç öğrenci hayvan anatomisi, iki öğrenci canlıların yaşam türleri ve bir öğrenci de doğa ve çevre konusu ile bağlantılı olduğunu belirtmişlerdir.

Müze gezisinin fen bilimleri dersine katkılarına ilişkin bazı öğrenci görüşleri aşağıda verilmiştir:

K4: “Fen bilimleri dersi ile alakalı. Hayvan anatomi hakkında bilgi veriyor.”

K5: “Fen bilimleri dersi ile bağlantısı canlılar konusu. Bu gezi ile öğrendiğimiz bilgileri fen dersimizde kullanabiliriz.”

K6: “Fende canlıların yaşam türleri ve yaşamlarını açıklıyor.”

K7: “Fen bilimleri ile bağlantısı canlılardır ve bize katkısı yeni bilgiler öğrendik.”

K11: “Doğa ve çevreye daha bilinçli yaklaşmamı sağladı.”

K12: “Fen bilimleri dersinde de farklı canlı türlerini öğreniyoruz.”

K14: “Fen bilimleri dersi ile bağlantısının canlılarla ilgili olduğunu düşünüyorum. Fende işlediğimiz konular müzeyle aynı konuya sahip.”

K16: “Hayvanların anatomisini tanımama yardımcı oldu.”

K18: “Fen bana canlıları tanımamı sağladı ve müzeyi gezmek daha bilinçli olmamı sağladı.”

4.8.Okul Dışı Etkinliklere Katılma İstekleri

“Okul dışı farklı hangi etkinliklere katılmak istersiniz?” sorusu ile araştırmanın sekizinci problemine ilişkin elde edilen görüşme sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Okul dışı etkinliklere katılma isteklerine ilişkin bulgular

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Okul Dışı Farklı Etkinliklere Katılma İstekleri	Tarihi gezi turları	K2, K18	2
	Sportif faaliyetler	K3, K4	2
	Müzeler	K7, K9, K12, K13, K14, K15, K16, K18	8
	Fosil aramak	K9, K10, K11, K13, K15, K16, K17, K18	8
	Bilmiyorum	K1, K5, K6, K8	4

Tablo 8 incelendiğinde okul dışı etkinliklere katılma istekleri kategorisi altında “*Tarihi gezi turları, Sportif faaliyetler, Müzeler, Fosil aramak, Bilmiyorum*” kodları oluşturulmuştur. Sekiz öğrenci farklı müzelere gitmek istediklerini belirtirken, sekiz öğrenci de fosil aramak istediklerini belirtmişlerdir. Dört öğrencinin okul dışı etkinliklere ilişkin herhangi bir fikir sahibi olmadığı görülmüştür. İki öğrenci sportif faaliyetlere katılmak isterken, iki öğrenci de tarihi gezi turlarına gitmek istediklerini belirtmişlerdir.

Okul dışı etkinliklere katılma isteklerine ilişkin bazı öğrenci görüşleri aşağıda verilmiştir:

K2: “*Tarihi eğlenceli ve bilgilendirici gezi turlarına katılmak isterdim.*”

K3: “*Futbolla alakalı etkinliklere katılmak isterdim.*”

K5: “*Katılmak istediğim bir etkinlik yok. Fakat yapılırsa severek katılırım.*”

K7: “*Okul dışında bugün yaptığımız gibi müzeleri gezmek ve yeni bilgiler öğrenmek isterim.*”

K12: “*Anıtkabir’e, içindeki müzeye gezi için gitmek isterdim.*”

K17: “*Yeni şeyler keşfedip bulmak için fosil aramaya gitmek isterdim.*”

K18: “*Fosil aramaya gitmek isterdim. Farklı müzeler ve tarihi yerleri görmek isterdim.*”

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

8. sınıf öğrencilerinin Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Müzesine yapılan gezi hakkında görüşlerinin betimsel analiz yöntemi ile incelendiği bu çalışmada sekiz tane tema oluşturulmuştur. Oluşturulan temalara ait sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Araştırmanın birinci problemi olan 8.sınıf öğrencilerinin okul dışı öğrenme ortamında ders işleme durumlarına ilişkin bulgular incelendiğinde öğrencilerin büyük kısmının daha önce okul dışı öğrenme ortamlarına katılmadığı ve bu ortamlarda ders işlemediği görülmüştür. Öğrencilerin bir kısmı ise Din Kültürü dersi için daha önce okul dışı öğrenme ortamında bulduklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin cevapları doğrultusunda ikinci probleme ilişkin elde edilen veriler incelendiğinde tüm öğrencilerin müze kavramı hakkında bilgi sahibi olduğu görülmüştür. Öğrencilerin yarısı müze kavramını tarihi eserler, geçmişten kalan malzemelerin bulunduğu alanlar şeklinde tanımlamışlardır. Öğrencilerin bir kısmı çok eski yıllardan günümüze gelen sertleşmiş fosillerin bulunduğu alanlar, bir kısmı genellikle tarihi eser, fosiller vs. bulunduğu yerler ve bir kısmı da canlıları tanıyamamızı sağlayan ortamlar şeklinde tanımlamışlardır. Çıldır ve Karadeniz (2017) yaptıkları çalışmada öğretmen adayları müzeyi sergi alanı, koleksiyon toplanan yer, eğitim amaçlı geniş alan, sanat ve kültür tarihi mekânı, canlılık ve dinamizm mekânı, doğaya ilişkin materyal sunan yer, kültür aktarım ve yansıtma alanı şeklinde tanımlamışlardır. Türkmen, Zengin ve Kahraman (2018) müze uzmanları ile yaptıkları çalışmada ise müze kavramını kültür ve geçmiş hakkında bilgilendirme, eğitim alanı, kültür ve tabiat varlıklarının toplama ve araştırma alanı, koruma, kollama, sergileme alanları şeklinde tanımlamışlardır.

Araştırmanın üçüncü problemi olan doğa tarihi müzesi kavramına ait veriler incelendiğinde öğrencilerin büyük bir kısmının bu kavramı duyduklarını ifade etmişlerdir. Birkaç öğrenci ise doğa müzesi kavramını daha önce duymadıklarını ifade etmişlerdir. Doğa tarihi müzesini öğrenciler doğada bulunan hayvanların ve bitkilerin bulunup sergilendiği yer, doğa tarihi hakkında bilgi veren müze, doğayla ilgili fosillerin bulunduğu yer şeklinde ifade etmişlerdir.

Araştırmanın dördüncü problemi olan müze gezisi öncesi duygu ve düşünceleri incelendiğinde heyecanlı hissettiklerini ve mutlu olduklarını belirtmişlerdir. Müzeyi merak

ettikleri, eğlenceli, keyifli ve güzel olacağı verilen cevaplar arasındadır. Konu ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde bu çalışmanın sonuçları literatürdeki bazı çalışmalarla benzer sonuçlar göstermektedir. Sontay, Tutar ve Karamustafaoğlu (2016) yaptıkları çalışmada öğrencilerin planetarium gezisine yönelik duygu ve düşünceleri incelendiğinde eğlenceli, heyecanlı, bilgilendirici, fen dersini sevme verilen cevaplar arasındadır. Türkmen (2018) tarafından yapılan çalışmada öğrenciler tabiat tarihi müzesinde ders işleme hakkında olumlu yönlerini eğlenceli, heyecan verici, yaparak yaşayarak öğrenme şeklinde ifade etmişlerdir. Bakioğlu ve Karamustafaoğlu (2020) yaptıkları çalışmada öğrenciler okul dışı öğrenme ortamında mutlu ve iyi hissettiklerini ifade etmişlerdir.

Araştırmanın beşinci problemi olan müzede dikkat çeken canlılara ilişkin bulgular incelendiğinde öğrencilerin çoğunluğunun Anadolu parsı derisi dikkatini çekmiştir. Çekirge, fil iskeleti, böcekler, yılanlar, hayvan fosilleri, akrepler, peygamber böceği, gergedan böceği, balon balığı, denizanası, mineraller, kelebekler, balıklar, deniz kabukları dikkat çeken diğer canlılar arasındadır.

Araştırmanın altıncı problemi olan müzede ilk defa görülen canlılara ilişkin veriler incelendiğinde öğrencilerin büyük bir kısmı Anadolu parsı derisini ilk defa gördüklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin bir kısmı ise fil iskeletini ilk defa gördüklerini belirtmişlerdir. Etçil çekirgeler, parlayan kelebekler, akrepler, turna balığı, çekirgeler, denizyıldızları, obsidyen, kartal, gergedan böceği öğrencilerin verdiği diğer cevaplar arasındadır. Bazı öğrenciler ilçelerinde bir müze olmasından dolayı daha önce buradaki canlıları gördüklerini, bazı öğrenciler ise buradaki canlıların tamamını ilk defa gördüklerini belirtmişlerdir.

Araştırmanın yedinci problemi olan gerçekleştirilen okul dışı etkinliğin fen bilimleri ile bağlantısına ait öğrencilerin cevapları incelendiğinde canlılar konusu, hayvanlar konusu, biyolojik çeşitlilik, hayvan anatomisi ile bağlantılı olduğu en fazla verilen cevaplar arasındadır. Canlıların yaşam türleri, doğa ve çevre, böcekler verilen diğer cevaplar arasındadır. Karbeyaz ve Kurt (2020) yaptıkları çalışmada “Doğada Hayat” ünitesi kazanımlarının öğrenilmesinde okul dışı öğrenme ortamlarının etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmanın sekizinci problemi olan okul dışı farklı etkinliklere katılma istekleri incelendiğinde öğrencilerin çoğunluğunun farklı müzelere gitmek ve fosil aramak olduğu

görülmüştür. Öğrencilerin özellikle buldukları biyolojik coğrafyadaki hayvan kalıntıları dikkatlerini çekmiştir ve yaşadıkları çevrede bulunan fosilleri aramak isteğinde bulunmuşlardır. Bazı öğrenciler ise sportif faaliyetler ve tarihi gezi turlarına katılma isteğinde bulunmuşlardır. Birkaç öğrenciden ise bilmiyorum cevabı gelmiştir. Bu da okul dışı öğrenme ortamları hakkında bilgi sahibi olmadıkları göstermektedir. Kır, Kalfaoğlu ve Aksu (2021) öğretmenlerle yaptıkları çalışmada en fazla tercih edilen okul dışı öğrenme ortamları çevre, arazi, tarihi ve kültürel mekânlar olmuştur.

KAYNAKÇA

- Akkaya, F. A., & Güngör, H. Y. (2016). Kemaliye (Eğın)'de kültür ve doğa turizmi. *I. Ulusal Alternatif Turizm Kongresi Bildiri Kitabı*, 148-157.
- Annette, Scheersoi. (2021). *Connecting Museum Visitors to Nature Through Dioramas*. doi: 10.1007/978-3-030-74266-9_4
- Arabacı, S. ve Dönel Akgül, G. (2020). Okul Dışı Öğrenme Ortamlarına Yönelik Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Görüşleri . *Uluslararası Eğitim Akademisyenleri Dergisi*, 3 (2), 276-291. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ueader/issue/59308/735367> adresinden erişildi.
- Aslan, O., Büyükkaynak, E., Ok., Z. (2016). Fen bilimleri öğretmenlerinin fen eğitiminde okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik görüşleri. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0, 2016-Ek, 43-60
- Ayas, A. (1995). Fen Bilimlerinde Program Geliştirme ve Uygulama Teknikleri Üzerine Bir Çalışma: İki Çağdaş Yaklaşımın Değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 149-155.
- Ayşegül, Evren, Yapıcıoğlu., Sevilay, Atmaca., Aydın, Akbulut., Gaye, D., Ceyhan., Yusuf, Durmuş., Galip, Akaydin., Ali, Demirsoy. (2017). Journey to Natural History Museum in Perspective of Children.. *European Journal of Science and Mathematics Education*, doi: 10.30935/SCIMATH/9517
- Bakioğlu, B., & Karamustafaoğlu, O. (2020). Okul Dışı Öğrenme Ortamlarının Öğretim Sürecinde Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri. *Journal of Research in Informal Environments*, 5(1), 80-94.
- Balbağ, M. Z., Leblebicier, K., Karaer, G., Sarıkahya, E., & Erkan, Ö. (2016). Türkiye’de fen eğitimi ve öğretimi sorunları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5 (3), 12-23.
- Bozdoğan A (2008). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Bilim Merkezlerini Fen Öğretimi Açısından Değerlendirmesi: Feza Gürsey Bilim Merkezi Örneği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 19 - 41.
- Bozdoğan, A. E. (2017). Fen Eğitiminde İnfomal Öğrenme Ortamları Dersine Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri, *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, (8),1-17.Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/goputeb/issue/34591/382017>.
- Bozdoğan, A. E. (2016). Okul dışı çevrelere eğitim amaçlı gezi düzenleyebilme öz-yeterlik inancı ölçeğinin geliştirilmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi [Journal of Theoretical Educational Science]*, 9(1), 111-129.

- Bozdoğan, A. E. & Kavcı, A. (2016). Sınıf Dışı Öğretim Etkinliklerinin Ortaokul Öğrencilerinin Fen Bilimleri Dersindeki Akademik Başarılarına Etkisi . *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi* , 2 (1) , 13-30 . Retrieved From <https://Dergipark.Org.Tr/Tr/Pub/Gebd/Issue/35204/390649>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Erkan Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., Demirel, F.(2024) Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi
- Carvalho, J. C. D. M. (1988). Museu nacional de história natural. *Revista Brasileira de Zoologia*, 5, 633-635.
- Çıgırık, E. & Özkan, M. (2016). Bilim Merkezi'nde Yürütülen Öğrenme Etkinliklerinin Öğrencilerin Fen Bilimleri Dersindeki Akademik Başarılarına Etkisi ve Motivasyon Düzeyleriyle İlişkisi . *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29 (2),279-301. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uefad/issue/26859/282470>.
- Çıldır, Z., & Karadeniz, C. (2017). Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Görüşleri Bağlamında Müze ve Müzede Eğitim. *Milli Eğitim Dergisi*, 46(214), 359-383.
- Çiçek, Ö., & Saraç, E. (2017). Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Okul Dışı Öğrenme Ortamlarındaki Yaşantıları İle İlgili Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 504-522.
- Darbaş vd.(2020). Doğa Tarihi Müzeleri Özel Sayısı, *Mavi Gezegen Popüler Bilim Dergisi*. Yıl 2020, Sayı 28. ISSN: 1302-4108
- Demirel, R., & Özcan, H. (2020). Ortaokul Öğrencileri İle Bir Okul Dışı Öğrenme Ortamına Alan Gezisi: Tropikal Kelebek Bahçesi Örneği. *İnformal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 120-144.
- Demir, N., & Armağan, F. Ö. (2018). Okul Dışı Öğrenme Ortamlarına Yönelik Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Görüşleri: Planetaryum Science Teachers Views About Informal Learning Environments: Planetarium. *Journal Of Social And Humanities Sciences Research (Jshsr)*, 5(30), 4241-4248.
- Demirsoy, A. (1996). Uygarlık yolunda önemli bir adım; Doğa Tarihi Müzeleri. *Bilim ve Teknik Dergisi*, 346, 64-69.
- Dilli, R. (2015). DOĞA TARİHİ MÜZELERİNİN EĞİTİMDEKİ ROLÜ. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(40).
- Duman, H., & Karademir, E. (2020). Okul Dışı Öğrenme Aracı Olarak Fen Bilimleri Dersinde Bilim Radyosu Kullanımı: Ortaokul Öğrencilerinin Görüşleri. *Anadolu Öğretmen Dergisi*, 4(1), 61-74. <https://Doi.Org/10.35346/Aod.725821>

- Editorial, team, of, Babylonia. (2023). *Editorial. Accounting History*, doi: 10.1177/10323732231155264
- Erten, Z. & Taşçı, G. (2016). Fen Bilgisi Dersine Yönelik Okul Dışı Öğrenme Ortamları Etkinliklerinin Geliştirilmesi Ve Öğrencilerin Bilimsel Süreç Becerilerine Etkisinin Değerlendirilmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (2) , 638-657 . DOI: 10.17556/jef.41328
- Genç, M., Albayrak, S., & Söğüt, S. (2019). Fen bilimleri öğretmen adaylarının okul dışı öğrenme ortamlarına ilişkin görüşleri. *International Congresses on Education 2010 Book of Proceedings*, 233-239.
- Gürbey, Z. B. , Efe, H. & Mertoğlu, H. (2020). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Okul Dışı Öğrenme Kapsamında Müze Eğitimine İlişkin Görüşleri . *Journal of Sustainable Education Studies* , 1 (1) , 13-25 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/seader/issue/66466/1040683>
- Gürsoy, G. (2018). Fen Öğretiminde Okul Dışı Öğrenme Ortamları. *Electronic Turkish Studies*, 13(11).
- Halonen, J. E., & Aksela, M. K. (2018). Non-formal science education: The relevance of science camps. *LUMAT: International Journal on Math, Science and Technology Education*.
- Hançer, A. H., Şensoy, Ö., & Yıldırım, H. İ. (2003). İlköğretimde Çağdaş Fen Bilgisi Öğretiminin Önemi Ve Nasıl Olması Gerektiği Üzerine Bir Değerlendirme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(13), 80-88.
- Hannu, S. (1993). Science Centre Education, *Motivation And Learning In Informal Education*. (Unpublished doctoral dissertation). Helsinki University Department of Teacher Education, Finland.
- Henriksson, A. C. (2018). Primary School Teachers' Perceptions of Out of School Learning within Science Education. *LUMAT: International Journal on Math, Science and Technology Education*, 6(2), 9-26.
- Howe, R. W., & Disinger, J. F. (1988). *Teaching environmental education using out-of-school settings and mass media*. ERIC Clearinghouse
- <https://uygulamalibilimler.ebyu.edu.tr/prof-dr-ali-demirsoy-doga-tarihi-muzesi/> 13 Mayıs 2024 tarihinde erişildi.
- José, Mauro., Matheus, Loureiro. (2007). *Entre "natureza morta" e cultura viva: os museus de história natural Between "dead nature" and living culture: natural history museums*.

- Kaplanseren, F. ve Aksatan, M. (2018). Türkiye'deki Doğa Tarihi Müzelerinin Web Siteleri: Tasarım Kriterleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma. *Turizm Akademik Dergisi*, 5(2), 141-153.
- Kaptan, F., & Korkmaz, H., (2000). *İlköğretimde Etkili Öğretme Ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı İlköğretimde Fen Bilgisi Öğretimi*. Ankara: MEB YAYINEVİ.
- Karataş, A. (2011). Çevre bilincinin geliştirilmesinde doğa tarihi müzelerinin rolü. *Akademik bakış dergisi*, 27, 1-15.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80. Kılıç, A. Y. (1992). Doğa Tarihi Müzeleri ve Önemi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 35-37
- Karbeyaz, A. ve Kurt, M. (2020). Hayat Bilgisi Dersinde Okul Dışı Öğrenme Ortamlarının Kullanımına Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 4(1), 79-93. <https://doi.org/10.38015/sbyy.715208>
- Kılıç, A. Y. (1992). Doğa Tarihi Müzeleri ve Önemi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 35-37
- Kır, H., Kalfaoğlu, M., & Aksu, H. H. (2021). Matematik Öğretmenlerinin Okul Dışı Öğrenme Ortamlarının Kullanımına Yönelik Görüşleri. *International Journal of Educational Studies in Mathematics*, 8(1), 59-76. <https://doi.org/10.17278/ijesim.839925>
- Köseoğlu, P. & Türkmen, H. (2020). Fen Bilimleri Öğretmenlerinden İnfomal Ortamlarda Fen Öğretimine Bakış Açıkları. *İnfomal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi*, 5 (1), 44-58. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jrinen/issue/56091/650532>
- Kubat, U. (2018). Okul Dışı Öğrenme Ortamları Hakkında Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (48), 111-135. Retrieved From <https://Dergipark.Org.Tr/Tr/Pub/Maeuefd/Issue/39596/429575>
- Laçın Şimşek, C. (Ed.) (2011). *Okul Dışı Öğrenme Ortamları ve Fen Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Mai, M. Y., & Muruges, G. R. (2018). Primary school science teachers' attitude towards using Virtual Learning Environment (VLE) in teaching science. *European Journal of Education*, 5(1), 129-140.
- Marina, Grechitaeva., Marionella, Kolokoltseva. (2021). *The use of the scientific and cognitive potential of the museum of nature for forming inclusive culture in future teachers*. doi: 10.1051/BIOCONF/20213004003

- M.E.B. (2018). *Fen bilimleri dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Mertoğlu, H. (2019). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Farklı Öğrenme Ortamlarında Gerçekleştirdikleri Okul Dışı Etkinliklere İlişkin Görüşleri. *İnformal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi*, 4 (1), 37-60. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jrinen/issue/46270/476699>.
- M., M., Kowalczyk., Beata, Gotwald., Pankaj, Deshwal., O.H., Shaumian. (2022). Science centres in post-pandemic reality – educational and market context. *Kultura i Wychowanie*, doi: 10.25312/2083-2923.20/2021_05mkgb
- Orion, N., & Hofstein, A. (1994). Factors that influence learning during a scientific field trip in a natural environment. *Journal of research in science teaching*, 31(10), 1097-1119.
- Payne, M. R. (1985). *Using the Outdoors to Teach Science: A Resource Guide for Elementary and Middle School Teachers*.
- Saraç, H. (2017). Türkiye’de Okul Dışı Öğrenme Ortamlarına İlişkin Yapılan Araştırmalar: İçerik Analizi Çalışması. *Eğitim Kuram Ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 60-81.
- Sontay, G., Tutar, M., & Karamustafaoğlu, O. (2016). “Okul Dışı Öğrenme Ortamları ile Fen Öğretimi” Hakkında Öğrenci Görüşleri: Planetaryum Gezisi. *İnformal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 1-24.
- Şen, A. İ. (2021). *Okul dışı öğrenme ortamları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Türkmen, H. (2018). İnformal öğrenme ortamının fosiller konusunun öğrenilmesine etkisi: Tabiat tarihi müzesi örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(3), 137-147.
- Türkmen, H. (2010). İnformal (Sınıf-Dışı) Fen Bilgisi Eğitimine Tarihsel Bakış ve Eğitimimize Entegrasyonu. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(39), 46-59.
- Türkmen, H., Zengin, M., & Kahraman, Z. (2018). Müze Uzmanlarının Müzelerin Eğitimdeki Rolü Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama Ve Araştırma Merkezi Eğitim Dergisi*, 3(2), 30-44.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (12. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

Ek A. Görüşme Formu

Sevgili öğrenciler,

Bu görüşme formu, “Okul Dışı Öğrenme Etkinliği Olarak Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesine Yapılan Gezi Hakkında 8. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri” yüksek lisans tez çalışması kapsamında gerçekleştirilen etkinlikleri değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Görüşme formuna vereceğiniz cevaplar notlarınızı kesinlikle etkilemeyecektir. Verilen sorulara açık bir şekilde cevap vermeniz, araştırmanın başarısı ve amacına ulaşması açısından önemlidir.

Elde edilen veriler sadece bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Nevriye Demirci

Fen Bilimleri Öğretmeni

GÖRÜŞME SORULARI

1. Daha önce okul dışı öğrenme ortamında herhangi bir ders işlediniz mi? Hangi derslerdi? Açıklar mısınız?
2. Zihninizde Müze kavramı nasıl şekilleniyor? Müze kavramını tanımlar mısınız?
3. Doğa Tarihi Müzesi kavramını daha önce duydunuz mu? Sizin için ne ifade ettiğini açıklar mısınız?
4. Doğa tarihi müzesine gideceğinizi öğrendiğiniz zaman neler hissettiniz?
5. Doğa tarihi müzesinde sizi şaşırtan, hayrete düşüren canlılar hangileridir?
6. Doğa tarihi müzesinde ilk defa gördüğünüz canlılar hangileridir?
7. Gerçekleştirilen okul dışı bu etkinliğin Fen Bilimleri dersi ile bağlantısı nedir? Ne gibi katkılar sağlayacağını düşünüyorsunuz?
8. Okul dışı farklı hangi etkinliklere katılmak istersiniz?

Ek B. Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 04.06.2024-362233

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Bilimleri Etik Kurulu

Sayı :E-88012460-050.04-362233
Konu :Etik Kurul Kararı (Nevriye DEMİRCİ)

04.06.2024

DAĞITIM YERLERİNE

Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Eğitim Bilimleri Etik Kurulunun 03 Haziran 2024 tarihli ve 10 sayılı oturumunda alınan 10/19 sayılı kararı yazımız ekinde gönderilmiştir.
Bilgilerini rica ederim.

Prof.Dr. Güldem DÖNEL AKGÜL
Eğitim Bilimleri Etik Kurulu Başkanı

Ek:Karar 19 (1 Sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
Nevriye DEMİRCİ

Bilgi:
Prof.Dr. Güldem DÖNEL AKGÜL

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSC5AF5RRB

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/eby-ebys>

Adres:Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Rektörlüğü Yalnızbağ yerleşkesi Erzincan Sivas
karayolu 12. km 24002 Erzincan
Telefon:444 8 024 – (0446) 226 66 66 Faks:(0446) 226 66 65
e-Posta:rektorluk@erzincan.edu.tr Web:<https://ebyu.edu.tr/>
Kep Adresi:erzincanunv@hs02.kep.tr

Bilgi için: Şehriban AKKUŞ
Unvanı: Birim Evrak Sorumlusu
Tel No: (0446) 226 6666 - 10061

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
İNSAN ARAŞTIRMALARI EĞİTİM BİLİMLERİ
ETİK KURULU KARARI

Etik Kurul Toplantı Tarihi	03/06/2024
Protokol No	10/19
Araştırma Başlığı	Okul Dışı Öğrenme Etkinliği Olarak Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesine Yapılan Gezi Hakkında 8. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri
Araştırma Türü	Nitel- Fenomenoloji (olgu bilim)
Araştırmacılar	Nevriye DEMİRCİ(Sorumlu Araştırmacı) Prof.Dr. Güldem Dönel AKGÜL (Araştırmacı)
Karar	Başvuru dosyanıza ait araştırmanız etik açıdan uygun bulunmuştur.
Açıklama:	<ol style="list-style-type: none"><i>Etik Kurul Onayı, uygulama ve/veya veri toplama için araştırmacının ilgili kurum veya kuruluşlardan izin alma sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.</i><i>Kurul üyelerine ait araştırma önerileri görüşülürken, ilgili yönerge gereğince, öneri sahibi üye görüşmelere katılmamış ve oy kullanmamıştır.</i>

e-imzalıdır

Prof. Dr. Güldem DÖNEL AKGÜL
İnsan Araştırmaları Eğitim Bilimleri
Etik Kurul Başkanı

Ek C. Araştırma Uygulama İzni

Eğin İstiklal Ortaokulu M¼d¼rl¼đ¼ne

Başvuru No: MEB.TT.2025.014879

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu: 733155

T.C. Kimlik No: 28897714084

Adı Soyadı: NEVRİYE DEMİRCİ

Araştırmanın Adı: Okul Dışı Öğrenme Etkinliği Olarak Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa M¼zesine Yapılan Gezi Hakkında 8. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğrenci

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatı: Eğin İstiklal Ortaokulu

Uygulama Yapılacak Birim: Ortaokul

Uygulama Yapılacak İl: ERZİNCAN

Veri Toplama Aracının Başlığı: Sekizinci sınıf öğrencilerinin müze gezisine ait görüşme formu

Araştırma Uygulama İzninin Kabul Tarihi: 09.01.2025

Araştırmanın Uygulama İzninin Bitiş Tarihi: 09.01.2026

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni ERZİNCAN İl Millî Eğitim M¼d¼rl¼đ¼ tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) mod¼lde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görünt¼lemek ve belgeyi doğrulamak için '<https://arastirmaizinleri.meb.gov.tr/belge-dogrula>' bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Mod¼l¼ -

Ek D. Müze Gezisine Ait Resimler

ÖZGEÇMİŞ

Öğrenci Bilgileri

Adı Soyadı : Nevriye DEMİRCİ
E-posta : saglamnevriye@gmail.com

Mezun Olunan Program Bilgileri			
Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi/Fen Bilgisi Öğretmenliği	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	2016
Y. Lisans			
Doktora			